עם א מיי׳ פי״ח מהל׳ איסורי ביאה הלכ׳ יז

סמג לאוין קכא טוש"ע אה"ע

סמג מורן קכת שום ע הוא ע סימן ז סעיף א: סמג לאוין קכב קכו טוש"ע שם סימן ג סעיף א:

:טוש"ע שם סעיף ד

פב ד מיי׳ שם הלכה ב:

ל) ומוספתה פ"בן, ב" ב"ב לא:, ג) [והיינו שינויא דלקמן לא:, ג) [והיינו שינויא דלקמן דלא פסלה נפשה והוה מצי למיפרך השתא ולשנויי. ח"ין, ד) [וו"ל דס"ד דהיא מהימנא טפי מעד אחד לפי שנשבית טפי מעד אחד לפי עמה יודעת יותר. ת"יו.

תורה אור השלם ו. וַלֹּאמֵר שַׁמְשׁוֹן תַּמוֹת נפשי עם פלשתים ויט בכח בַּל הַעָם אַשֵּׁר בּוֹ וַיִּהִיוּ בְּיִבֶּים מֵאֲשֶׁר הַמִּית בְּחַיָּיו: רַבִּים מֵאֲשֶׁר הַמִית בְּחַיִּיו: שותיות מז ל

גליון הש"ם מתני' זה אומר כהן אני. עיין נהרא"ש פ"ה דגיטין סי

ם באום יי

מוסף רש"י אין מעלין לכהונה. להחזיק אדס בכהן לאכול בתרומה ולעבוד עבודה ולישא את כפיו, על פי עד אחד. המעידו שהוא כהן כדמפרש טתפיירו שטוח פסן פרתפרם **ר' אלעזר לקמיה** (רשב"ם ב"ב לא:)**. אמר רבי אלעזר** אימתי. אין מעלין ע"פ עד אחד, בזמן שיש. על הכהן, עדים אומו. ולפרש דברי ר' יהודה בא ולא לחלוק עליו, אבל במקום שאין עוררין. אלא קול פסול בעלמה, מעלין לכהונה על פי עד אחד. שמכחיש את הקול (שם).

תוספות רי"ד (המשך) דר״ח. זו אומרת נשביתי וטהורה אני וזו אומרת ושריחי ומהורה אוי. למות בנת מוריין אינון. פי' בנות אדם גדול ובעל הוראה הן מילתא דבנתיה דמר שמואל אינוז. א"ל ר"י לרשב"א כהנא [קח] א' מהן שהן קרובותיך. א"ל לר"ח והא איכא עדי עם העובדי כוכבים. ודילמא אתו לקמן למחר לאחר שתנשא. א"ל השתא מיהו ליתנהו פי' קודם נשואין. ומשום דלמא אתו [אסרינן] (אהדרינן) אסתז השתא עדים בצד י ותאסר. פי' אסתז. צפוז. תפתח הרעה. פי׳ המכירים הן בבבל ואנחנו ויעידו על הטומאה ולכולי האי לא חיישינן. ומותרות הן לכהונה אח״כ ודאי אם יבואו תצא ובניה חללים. ארל מסחמא לא חיישיוז ואלו הי׳ קרובים (לא) [לנו] היינו חוקרים אותם טרם שנתירם לינשא. עכשיו שהן רחוקים ממנו. לכולי האי לא חיישינן: מתני' שתי נשים אני וז"א נשביתי וטהורה אני אינז נאמנות. ובזמן שמעידות שנשבו בידוע כגון שיש עדים

מתני' שתי נשים שנשבו. שיש עדים שנשבו: שמעידות זו את זו. כל אחת אומרת חברתי טהורה: הרי אלו נאמנות. דבשבויה הקילו להאמין עד אחד ואפילו אשה: גבו' נאמנה. על הכל: אינה נאמנת. על כלום. ולהמיה מפרש לה לכולה: אי דליכא עדים. שנשבו: אלא פשיטא דאיכא עדים.

הלכך אעלמה אינה נאמנת לטהרה וחברתה נמי אע"ג דאנן אמרינן בחזקת טמאה קיימא ההוא לאו משום הימנותה דהך הוא דבלחו סהדותא דידה נמי בחזקת טומאה היא: ואינה נאמנת על חברתה. על כרחך משמע דחברתה בחזקת טהורה קיימא דבשלמא אינה נאמנת דרישה אע"ג דאכולה מילתה משמע שייך למיתנייה משום דידה אלא הכא דבהדיא תנא אינה נאמנת על חברתה השה: אלא פשיטא דליכא עדים. ואדידה מהימנא דשויתה לנפשה חתיכה דאיסורא: דאפיך. מיפך את כל דבריה: חברתה משתריה הפומה דידה. דבשבויה האמינו חכמים עד אחד להקל ואפילו עבד או שפחה כדקתני מתני' (לקמן דף כז.) אם יש להו עדים אפילו עבד כו׳ וכל מהום שנאמן בו עד אחד הרי הוא כשנים ואין דברי אחד שכנגדו לטמא עומד במקום שנים: הכי גרסינן איהי כיון דאיכא עדים לאו כל כמינה. ואעדי שבויה קאי דעד אחד בטומאה אינו כלום אלא בסוטה בלבד שרגלים לדבר שהרי קינא לה ונסתרה: שויתה לנפשה חתיכה דחיסורה. לפיכך אין העד נאמן לטהרה: היינו רישת. הני מילי תרוייהו אשמעינן ברישא חתיכה דאיסורא מרישא שמעינן שריותה דחברתה הפומה דעד מסיפא דרישא שמעינן. תרתי בבי קמייתא רישא קרי להו דדמיין להדדי ותרתי בבי בתרייתא חדא מילתא היא דבכל חדא תנן מילתא וחילופה בין ברישה בין בסיפה: מהו דתימה כו'. ומשום נאמנת על עצמה תנא ליה: איהי ליון דחיכת עדים גרסינן: היינו רישה דרישת. דהא ודאי משום דאינה נאמנת על עלמה לא אלטריך למיתנייה דהא טובא אשמועינן דבמקום עדי שבויה לא מהימנא למימר טהורה אני ומשום נאמנת על חברתה הוא דאנטריך דאע"ג דעד הא מכחים לה מהימנא והא ברישא דרישא אשמעינן: במקום דפסלה לנפשה. התם הוא דמהימנא אחברתה משום דקאמרה טמאה אני: אבל היכא דמכשרה נמי לנפשה. הימה משום דידה הוא דקאמרה ולא אחברתה: קמ"ל גרסינן: ל"א גרסינן מהו דתימה כי מהימנה במהום עד פסול. כגון דעד דקא מפיך הוי אשה אבל

דאפי׳ במקום עד כער: בורגבי׳ וכן שני אנשים. לא גרסינן שנשבו: אין נאמנים. ליתן להן תרומה: ובומן שמעידין זה אם זה. שכל אחד אומר אני וחברי כהן: רבי יהודה אומר אין מעלין לכהונה על פי עד אחד. ואפילו היכא דליכא גומלין וכל שכן הכא דאיכא למיחש לגומלין העד אתה עלי ואני עליך: **עוררין.** שקורין עליו שם פסול: **מעלין.** היכא דליכא גומלין. והיינו דאיכא בין ר' אלעזר לתנא קמא דר' יהודה: רבן שמעון כו'. בגמ' [כו.] מפרש מאי בינייהו: גבו' כל הני. דתנא מתניתין לאשמועינן הפה שאסר הוא הפה שהתיר ל"ל: משום דאיכא דררא דממונא. הלכך אי לאו דפשיטא מלתא שלקחה מאביו לא היה אומר של אביך היתה וגורם לעלמו הפסד ממון וכשאומר תחלת דבריו על שם סופו אמרו לגמור בהן ולקחתיה הימנו: אבל עדים. שאמרו כתב ידינו הוא: דליכה דררה דממונה. לגבייהו דלימטינהו פסידה בהאי עדות: אימה לה. ליתהמנו למימר אנוסין היינו דמעיקרה כי אמרו כתב ידינו הוא אדעתא דסהדותא אמרו ולאו למיגמר בה אנוסים היינו והדר אימליכו למיגמר בה הכי קמשמע לן: **דלעלמא**. אין הדבור האחרון מהני לעצמו אלא לאחרים ומשום אחרים לא הוו הדרי במלמייהו אבל איהו גופיה דלנפשיה מהני כי הדר ואמר לקחתיה:

ובזמן שמעידות זו ע"ז שכל ובזמן שמעידות זו ע"ז שכל א' אומרת אני וחברתי טהורה הרי אלו נאמנות דבשבויה הקילו והאמינו בה אפילו ע"א ואפי אשה ולא חיישינן לגומלין. א הוכנות אני וחודה והיה את האני האנים ביבות הוקית הוהמנים בהיה אל ליל אה אמר האנים באחר האנים במברון. ת״ר אני מסמה וחברתי טהורה המגנה, אני מהורה וחברתי טמאה אינה נאמנת. פי׳ אינה נאמנת על כלום. אני וחברתי טמאות נאמנת לפסול א״ע. ואינה נאמנת לפסול חברתה. אני וחברתי טהורה נאמנת על חברתה. ואינה נאמנת ע״ע: אמר מר אני טהורה וחברתי טמאה אינה נאמנת. ה״ד אי דליכא עדים שנשבו אעצמה אמאי לא מהימנא נשביתי וטהורה אני קאמרה. פי׳ בשלמא אחברתה אינה נאמנת שכיון שאין עדים שנשבית הותרה חברתה וכאומרת נשביתי וטהורה אני. וזו שאומרת עליה

במקום עד כשר לא תנא משנה יתירה

שתי נשים שנשבו. אומר ר"י דלא גרסינן זאת אומרת נשניתי וטהורה אני כו׳ אלא זאת אומרת טהורה אני דהא בדאיכא עדים שנשבו איירי ומיהו יש לקיים הגירסא דאיירי דאינהו לא ידעי דאיכא עדים ואשמועינו דאפילו הכי לא מהימני: אין רישא וסיפא דאיכא עדים

ומציעתא דליכא עדים. מתני' שתי נשים שנשבו זאת אומרת נשביתי ומהורה אני וזאת אומרת נשביתי וטהורה אני אינן נאמנות יובזמן שהן מעידות זו את זו הרי אלו נאמנות: גמ' ת"ר אני ממאה וחברתי מהורה נאמנת אני מהורה וחברתי ממאה אינה נאמנת אני וחברתי ממאה נאמנת על עצמה ואינה נאמנת על חברתה אני וחברתי מהורה נאמנת על חברתה ואינה נאמנת על עצמה אמר מר אני מהורה וחברתי ממאה אינה נאמנת היכי דמי אי דליכא עדים על עצמה אמאי לא מהימנא נשביתי ומהורה אני קאמרה אלא פשיטא דאיכא עדים אימא מציעתא אני וחברתי ממאה נאמנת על עצמה ואינה נאמנת על חברתה ואי דאיכא עדים אמאי לא מהימנא אלא פשיטא דליכא עדים אימא סיפא אני וחברתי מהורה נאמנת על חברתה ואינה נאמנת על עצמה ואי דליכא עדים אעצמה אמאי לא מהימנא אלא פשימא דאיכא עדים רישא וסיפא דאיכא עדים מציעתא דליכא עדים אמר אביי אין רישא וסיפא דאיכא עדים מציעתא דליכא עדים רב פפא אמר כולה דאיכא עדים ואיכא עד אחד דקא אפיך אמרה אני ממאה וחברתי מהורה ואמר לה עד אחד את מהורה וחברתך ממאה איהי שויתא לנפשה חתיכה דאיסורא חברתה משתריא אפומא דידה אני מהורה וחברתי ממאה ואמר לה עד אחד את ממאה וחברתך מהורה איהי כיון דאיכא עדים לאו כל כמינה חברתה משתריא אפומא דעד אני וחברתי ממאה ואמר לה עד

אחד את וחברתך מהורה איהי שויתא נשביתי לנפשה חתיכה דאיסורא חברתא משתריא אפומא דעד הא תו למה לי היינו רישא מהו דתימא הני תרוייהו מהורות נינהו והאי דקאמרה הכי יתמות נפשי עם פלשתים היא דקא עבדה קמ"ל אני וחברתי מהורה ואמר לה עד אחד את וחברתך ממאה איהי כיון דאיכא עדים לאו כל כמינה חברתה משתריא אפומא דידה הא תו למה לי היינו רישא דרישא מהו דתימא כִי מהימנא במקום דפסלה נפשה אבל במקום דמכשרא נפשה אימא לא מהימנא קא משמע לן: מתני' יוכן שני אנשים יזה אומר כהן אני וזה אומר כהן אני אינן נאמנין יובזמן שהן מעידין זה את הרי אלו נאמנין ירבי יהודה אומר יאין מעלין לכהונה על פי עד אחד זה הרי אלו נאמנין ירבי יהודה אומר ייאין אמר רבי אלעזר אימתי במקום שיש עוררין אבל במקום שאין עוררין מעלין לכהונה על פי עד אחד רשב"ג אומר משום רבי שמעון בן הסגן מעלין לכהונה על פי עד אחד: גמ' כל הני למה לי צריכי דאי תנא מודה רבי יהושע משום דאיכא דררא דממונא אבל עדים דליכא דררא דממונא אימא לא ואי תנא עדים משום דלעלמא אבל איהו דלנפשיה אימא

השתא לא פריך הא תו למה לי כדפריך אשנויא דרב פפא דהשתא אלטריך כולהו אני טהורה וחברתי טמאה אשמעינן כיון דאיכא עדים לא מהימנא אנפשה ואני וחברתי טמאה אשמעינן דלא מהימנא אחברתה היכא דליכא עדים ומשתריא חברתה אפומא דנפשה ואני וחברתי טהורה אשמועינן אע"ג דאיכא עדים מהימנא אחברתה דרישא דרישא איכא לאוחמי בדליכא עדים ואין נראה דאי בדליכא עדים היינו מציעתא אלא בדאיכא עדים איירי ומ"מ אילטריך האי סיפא לאשמועינן דנאמנת אחברתה ואע"ג דלא פסלה נפשה והיה לנו לחוש לגומלים אפילו הכי מסימנאם: הא תו למה לי היינו רישא. וא״ת ואמאי לא קאמר הכא מרישא דרישא כדקאמר בסמוך דהא שמעינן מרישה דרישה דחיהי שויתה לנפשה חתיכה דאיסורא וחברתה משתריא אפומא דידה וכ"ש דמשתריא אפומא דעד אחד די ויייל דהכא ניחא ליה למנקט סתמא דהיינו רישא משום דמרישה נמי שמעינן דחברתה משתריא אפומא דעד אחד אבל בסמוך לא מצי פריך אלא מרישא דרישה: דאיבא דררא דממונא. פירש ר"ח שהאומר הוא מוחזק בשדה אבל העדים אין בידם כלום: אבל הכא דליכא דררא דממונא דא. קשה לרשב"א הא אינטריך

גבי עדים לאשמועינן דמהימני במגו לפסול השטר דהא אע"ג דר' מאיר פליג אסיפא מודה ברישא:

נשביתי וטהורה אני ויש לי עדים שטהורה אני פי׳ שהיו עמי תמיד שלא נתיחדתי עם עובד כוכבים איז אומרים נמתיז לה עד . שיבואו עדים אלא מתירין אותה מיד. התירוה לינשא ואח״כ באו עדים ואמרו לא ידענו ה״ז ל״ת. פי׳ אע״פ שבאו אותם העדים שאמרה האשה ושאלנו אותן ואמרו לא ידענו. אין אומרים כיון שנמצאו דבריה שקר תצא. אלא ל״ת ואם באו עדי טומאה אפילו יש לה כמה בנים תצא. פי׳ דנבעלה לעכו״ם הוי׳ לה זונה ובניה הם חללים: בנתי׳ דמר שמואל אשתביין. אסקינהו לארעא דישראל. אוקמינהו לשבוינהו אבראי. פי׳ שלא יבאו לפני ב״ד ולא ידעו ב״ד שהן שבויין אלא ע״פ עצמן ויתירום עיילו אינהו לבי מדרשא

תוספות רי"ד הזמה גמורה. כיון שאומרי להם והלא עמנו הייתם יחד במקום פ' כל היום כלו ואנו לא ראינו. ואתם האיד ראיחם ורהזמה האמיוה הראשונים טעמא דאמרי לא ראינוה דאינה ראיה דתצא ול"א אי איתא דקדיש קלא אית חושא לרחחלה: מיפא ר׳ אומרים לא ראינוה שנתגרשה ה"ז ל"ת. ואם נשאת לא בחצר א' היינו הך מ"ד גבי קידושין הוא דעבידי אינשי אית איתא דאיגרשא קלא אית לי׳ למילתא קמ״ל דעבידי אינשי דמגרשי בצנעא פירוש ואפ״ה לכתחלה לא תנשא ואפ״ה משום ולזות שפתים הרחק נשביתי וטהורה אני נאמנת שהפה שאסר הוא הפה שנשבית והיא אומרת טהורה אוי איוה ואמוח ואח פי' נשביתי לבין העובדי רוכרים ומהורה אוי שלא נבעלתי לעובד כוכבים ואם משנשאת וכו'. בגמ' מפרשי' אהיא קאי. ר"א מתני לה באו עדים ארישא. האשה שאמרה א"א הייחי וגרושה באו עדים שהיתה א"א. והיא נשאת ע"פ עצמה שאמרה גרושה אני ה"ז לא תצא. ורבא מתני לה אסיפא פי׳ אנשבית וטהורה באו עדים שנשבית. מאן דמתני׳ לה ארישא כ״ש אסיפא דבשבויה הקילו. פי׳ דחששא בעלמא הוא דאיכא שמא נבעלה לעובד כוכבים לה אסיפא אבל ארישא לא. לימא בדר״ה קמיפלגי דאמר ר״ה האשה שאמרה לבעלה גרשתני נאמנת חזקה אין אשה מטיזה רפוי רטלה. אית ליה דר״ה ומאן דמתני לה אסיפא ל"ל דר"ה. לא דבחזקת (טומאה) [נשואה] . קיימא דהלכתא כוותיה. מר אבל שלא בפניו מעיזה ל). פי׳ דוקא כשנשאת ואח״כ אפילו שלא בפניו. אבל אם לא נשאת לא סמכי' אהד חזקה כי היכי דסמכי׳ עלה בפניו דלא דמי שלא בפניו כבפניו: ואם משנשאת באו עדים ה"ז ל"ת. אמר שמואל. לא נשאת ממש אלא כיון . שהתירוה לינשא אע״פ שלא מהתירא הראשון: ת"ר אמרה